

השג יד פרק רביעי ערכין

עין משפט נר מצוה

א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד יה יו יז יח יט
כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט
כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט
מנחם עשין פז טושיע שנת כ"ג ד"ה
קרי טע"א א ב:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וטוק"ו וכו' יתן
הס"ד וחס"כ מ"ה פטר נפשיה
וכי' וחס"כ ל"ז ד"ה באתמלא
והס"ד ד"ה בטפסא וחס"כ ד"ה
שמי' וחס"כ ד"ה שדי: (ב) ד"ה
מלא וכו' לעובי הס"ד וחס"כ
מ"ה הוא רב יסודי: (ג) ד"ה
ולק"ו וכו' ולא שיר לו דרך
דמ"ל ומכ"ל: (ד) ד"ה ונתן וכו'
וקאמר מלא לטפוי כ"ל ותיבת
באתמלא נמק':

שינויי גי' ופירושים

[א] מוקמא ופחתא קיימא (ש"ס).
[ב] מוקמא ק"ל פויה ונמ"א: (ש"ס).
[ג] וטוק"ו ונתנה
מסק"ה (ש"ס). [ד] וטוק"ו בשר
ממור (ש"ס). [ה] כבודו אמדינן
ליה ומעשה (ש"ס). [ו] ל"ז
אמדינן, [ז] שמכח לו עומק
(ש"ס). [ח] שוקל ידו אם (ש"ס).
[ט] ארס ירהא באתמא כשר (ש"ס).
[י] ולפי' איתו (ש"ס). [יא] פטר
נפשיה (ש"ס). [יב] לא פירש פטר
נפשיה (ש"ס). [יג] שיר בה כבורם (ש"ס).
[יד] מיכא באתמא נמק' (ש"ס).
[טו] ארס כבורן כן ממש וכן עשרים
ובין עשרים, ורש"י פ"י בשנה פק
וילא דופן (מה מתי). דכתיב כהו
ומלא באתמא לעומת ענין (ש"ס).
[טז] היו מבריעין יתיר (ש"ס).
[יז] דבאתמא פירושו הכי באתמא
(ש"ס). [יח] דהוא דבאתמא דשקל
(ש"ס). [יט] מינה למורי הרמ"ז
בריקמא (ש"ס). [כ] את"ל בעומדי
משמע בכפף רחבי מוח (ש"ס).
[כא] לכפוף דאם כשכופף (ש"ס).
[כב] כפף כפף שרי' (מיתות בלא
עב כעבור קומתו נמק' (ש"ס).
[כג] מיתת עבד נמק' (ש"ס).

רבינו גרשום

שבובר ובשנבב (רביעי ליה).
כרתיב באורייתא והיה [נכרין]
הזכר ואם נקבה היא אלא ש"מ
לפרוקין וריבנו דופן קא מיידי:
[קיימא באתמא. דכתיב מבין
עשרים שנה עד כן ששים שנה
ואם נקבה היא והיה עירך שלשים
שנה וכו' בבב"ט שנה ומעלה
שקל עשרת שקלים דהיינו
ליחלת: וכו' לא קאי אתיחלת.
דכתיב מבין עשרים שנה עד כן
ששים חמישים שקל ואילו בבין
ששים שנה ומעלה כתיב חמישה
עשר שקל דהיינו צביר מחולתא]:
פאחא בבתרא. מוקש: סימא
בביתא. ממנון משתרחת כל מה
שבבית: הדרן עלך השג יד:
האומר משקלי עלי. לתת
לקהיש: אם כפף. נדר נתן
משקלי כפף: עד מרפיקו. עד בית
שחור שהוא התקן וכמה שפכתי
[נדר] לחבתי וצאין המים:
ושוקל. ונטול בשר חמור וגידים
ועצמות כנגד חרד ונתון לחבתי
עד שתחמולו שיגיבחוהו המים עד
למעלה ואתאי' וצאי' [בשר חמור
לחור היינו משקל ידן] ולפי אותו
המשקל יתן: [וכן] תיאך אפשי'
[לכוון] בשר כנגד בשר]. ליתן
בשר חמור כנגד בשר ועצמות
כנגד עצם שבורות. שמא עצם
שבורות יתיר מזה הצעם ושוקל
יתיר: אלא סימא תיאך חרד. אמורין
תא חרד כמה תיאך אריות לשקול
בלא משקל: נמ"א אפ' בבל דחי.
כלומר באיזה דבר שירצה
שרגילין בני אדם לשוקל:
[מפואר]: [מתן]: רב"ל. מורד:

הרב

אמרינן ר"ל בלא כפפיה [כז] (בלא)
עבדו אינו כפוף או דילמא שרביט גדול כמלא עבדו קאמר ואלף על
פי שהוא כפוף ואם תמלא לומר דעבדו משמע כפפיה הקיפו
מחו מי אמרינן שר"ל שרביט [כז] עד שמקוף כל גופו ועבד כל כך
שאינו יכול לחזור מכפפתו או דילמא דבר שמקיפו קאמר ואפילו
כל דהו ורבינו אלחנן פירש עד שיצתו מי אמרינן שר"ל מראשו
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו
החוב

ל'ערכין. ואם תאמר בערכין מנלן דבעינן מעת לעת ופירש
ר"י דליפנין ליה מנן חדש דכי היכי דאינו נעקר בן
חדש אלא אם כן יש לו חדש שלם דלא שייך למימר דלולין בטר
חדש העולם הכי נמי לכל שארש"י בן חמש עשרה עשרים:

הדרן עלך השג יד

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם כסף כסף ואם זהב זהב מעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול: גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי' בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

דבתר דשקלי שדו תרי תלתא.
וא"ת ככל מקום נמי היו
[ז] מעריכין יותר מן המשקל כדמוכח
בצבא תמלא פרק המוכר את הספינה
(דף פת:) והכי ק"ל דכתיב דהכא
משקל וי"ל [ז] דכתיב פירוש דהכא
באתרא דשקלי שדו תרי תילתי יותר
מן הכרע הלכך סלקא דעתך דנטלה
כיון שנותן יותר מנדקין: הו"א דאמר
בר' עקיבא כו'. תימא [ז] צרייתא
ומלא באתמא לעומת ענין (ש"ס).
[ז] היו מבריעין יתיר (ש"ס).
[ז] דבאתמא פירושו הכי באתמא
(ש"ס). [ז] דהוא דבאתמא דשקל
(ש"ס). [ז] מינה למורי הרמ"ז
בריקמא (ש"ס). [ז] את"ל בעומדי
משמע בכפף רחבי מוח (ש"ס).
[ז] לכפוף דאם כשכופף (ש"ס).
[ז] כפף כפף שרי' (מיתות בלא
עב כעבור קומתו נמק' (ש"ס).
[ז] מיתת עבד נמק' (ש"ס).

דביתר דשקלי שדו תרי תלתא.
וא"ת ככל מקום נמי היו
[ז] מעריכין יותר מן המשקל כדמוכח
בצבא תמלא פרק המוכר את הספינה
(דף פת:) והכי ק"ל דכתיב דהכא
משקל וי"ל [ז] דכתיב פירוש דהכא
באתרא דשקלי שדו תרי תילתי יותר
מן הכרע הלכך סלקא דעתך דנטלה
כיון שנותן יותר מנדקין: הו"א דאמר
בר' עקיבא כו'. תימא [ז] צרייתא
ומלא באתמא לעומת ענין (ש"ס).
[ז] היו מבריעין יתיר (ש"ס).
[ז] דבאתמא פירושו הכי באתמא
(ש"ס). [ז] דהוא דבאתמא דשקל
(ש"ס). [ז] מינה למורי הרמ"ז
בריקמא (ש"ס). [ז] את"ל בעומדי
משמע בכפף רחבי מוח (ש"ס).
[ז] לכפוף דאם כשכופף (ש"ס).
[ז] כפף כפף שרי' (מיתות בלא
עב כעבור קומתו נמק' (ש"ס).
[ז] מיתת עבד נמק' (ש"ס).

תמלא לומר והכי פי' עומדי מהו מי
אמרינן שרובה לומר שיתן שרביט
שאינו נכפף או דלמא שרביט שיכול
לעמוד זעין ואע"פ שנקפף רחבי
מהו אם תמלא לומר [ז] (דעמוד) [זעמוד]
נותן שרביט שנקפף צרבו מהו מי
זעין כרחבו ממש דרזבו אינו יכול
לכפוף [ז] כשכופף קומתו אינו כופף
רזבו הכי נמי משמע שרביט בלא
כפפיה או דלמא רובה לומר שרביט
צריך כרוחו ואלף פי שנקפף
ואת"ל כרוחו ואלף שרביט כפוף
שיציתו מהו מי אמרינן שר"ל בלא
(הפיכה) [כפפיה] כלומר כמו שאני
יושב מראשי ועד רגלי או דילמא
שרביט כפוף משמע שהרי כשהוא
יושב הוא כפוף ואם תמלא לומר
דישבתו משמע שרביט כפוף מפני
שהוא כפוף ויושב עובדי מהו מי
אמרינן ר"ל בלא כפפיה [כז] (בלא)
עבדו אינו כפוף או דילמא שרביט גדול כמלא עבדו קאמר ואלף על
פי שהוא כפוף ואם תמלא לומר דעבדו משמע כפפיה הקיפו
מחו מי אמרינן שר"ל שרביט [כז] עד שמקוף כל גופו ועבד כל כך
שאינו יכול לחזור מכפפתו או דילמא דבר שמקיפו קאמר ואפילו
כל דהו ורבינו אלחנן פירש עד שיצתו מי אמרינן שר"ל מראשו
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

האומר משקלי עלי קיימא ופחתא קיימא
מרפיקו. פי

רש"י אגיל שקורין אשיל"א בלע"ז
ולא נראה שהרי צברייתא בגמרא תני
עד האגיל ואי אפשר שהוא אשיל"א
דליחא צפרק צ' דובחיס (דף ט"ז:) ולא
יחגרו ציזע שלא היו חוגרים במקום
ועה לא למטה ממתיסה ולא
למעלה מאליהסה (ולא תחת אגיל)
[אלא כנגד אגילין ידיהם ואי אמרת
הוא אשיל"א אדרבה אם הוא מקום
ועה לכך פירש ר"י דהוא שקורין
קוד"א וצממות (דף לו. וסג) וצממות
(דף ט"ז.) הארכת' א:

שבובר ושנבב דבזיר ערך זקן טפי
מתילתא בערך ילד דילך חמשים שקלים
וזקן ט"ו שקלים: פאחא. שבר שאינו
אלא למשא. ל"א פחחא גרסינן לשון
ערוס ועריה דמתרגמינן לערוס פחחא
במרגום של נציאים (ויחזקאל טו):
סימא. מנמונן. שיכולה לערוס
ולעשות מלאכה בזקנותה:

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה
באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור
חמור מחסרא והכי קתני ואם יאדם חשוב
הוא אף ע"ג דלא פירש לפי כבודו [ז] אמרינן
ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל
בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה ונתנה
משקלה זהב אומר רב יהודה האומר יקומתי
עלי גותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי
עלי גותן שרביט הנכפף מיתיבי [ז] קומתי
עלי מלא קומתי עלי גותן שרביט שאינו
נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא
דנתנן לא האת הבור ולא [את] הדות אף
ע"פ שכתב [ז] עומקה ורומה וצריך ליקח לו
דרך דברי ר"ע והכ"א אינו צריך ומודה
רבי עקיבא בומן שאמר לו חוץ מאלו
שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון
דלא צריך וקאמר לטפוי מילתא קאתי הכא
נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפוי
מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

האומר משקלי עלי גותן משקלו אם
כסף כסף ואם זהב זהב מעשה
באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי
ועלתה לירושלים ושקלה ג משקלה זהב
משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית
מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל ז מבושר
חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד
שתתמלא אומר ר' יוסי וכו' היאך אפשר לבוין
בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא
שמיין את היד כמה היא ראויה לשקול:
גמ' מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אומר
רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב
פשימא הא קמ"ל מעמא דפירש הא לא פירש
פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה
באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי'
בכופרא פשימא לא צריכא דאיכא דתקל
ואיכא דכילי מהו דתימא כיון דכולהו לא
תקלי לא קמ"ל אומר רב פפא באתרא דתקלי
שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשימא לא
צריכא דבתר דתקלי שדו תרי תלתא מהו
דתימא בבית תורת משקל קמ"ל: מעשה